

CUPRINS

PARTEA I COOPERAREA JUDICIARĂ ÎN MATERIE CIVILĂ

I. Generalități	6
II. Comunicare și notificare	8
III. Competență judiciară. Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești – în materie civilă și comercială	12
IV. Competență judiciară. Recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și de responsabilitate părintească	19
V. Proceduri de insolvență	23

PARTEA II CONVENȚIA DE LA BRUXELLES – PRIVIND COMPETENȚA JUDICIARĂ ȘI EXECUTAREA HOTĂRÂRILOR

I. Generalități	29
II. Domeniu de aplicare	34
III. Materie civilă și comercială	36
IV. Materii excluse domeniului de aplicare a convenției	42
A. Starea și capacitatea persoanelor, regimuri matrimoniale, succesiuni	42
B. Falimente, concordate și alte proceduri analoage	44
C. Securitate socială	45
D. Arbitraj	46
V. Competența. Generalități	47
VI. Competența tribunalelor de la domiciliul pârâtului	50
VII. Competențe speciale. Competența în materie contractuală	51
VIII. Competență în materie contractuală. Domeniu de aplicare. Noțiunea de „obligare”	57
IX. Competența în materie contractuală. Locul de executare al obligației	58
X. Competențe în materie contractuală. Contract de muncă	63
XI. Competență în materie de obligație de întreținere	68
XII. Competența în materie delictuală și cvasi – delictuală	70
XIII. Competența soluționării contestațiilor referitoare la exploatarea unei sucursale	78
XIV. Pluralitatea pârâților	82
XV. Cerere de chemare în garanție sau intervenție	84
XVI. Cererea reconvențională	86

XVII. Competența în materie de asigurări	87
XVIII. Caracterul licit al convențiilor atributive de competență	89
XIX. Competența în materia contractelor încheiate de consumatori	90
A. Domeniu de aplicabilitate	90
B. Cocontractant care nu domiciliază într-un stat contractant	94
C. Competența în materia contractelor încheiate de consumatori	95
XX. Competențe exclusive	98
A. Generalități	98
B. Competență în materie imobiliară	98
C. Competența în materie imobiliară. Închiriere de imobile pe durată scurtă	102
D. Competența în materie de drepturi de proprietate industrială	104
E. Competența în materie de executare a deciziilor	105
XXI. Prorogarea competenței	107
A. Generalități	107
B. Convenții atributive de competență. Sfera de aplicare, conținut și efecte	107
C. Convenții atributive de competență. Condiții de formă	112
D. Clauza atributivă de competență în favoarea uneia dintre părți	120
E. Convenție atributivă de competență în materie de contracte de muncă	120
F. Competență. Înfațișarea pârâtului	121
G. Verificarea competenței și admisibilității	123
H. Verificarea competenței și admisibilității	123
XXII. Litispendență și conexitate	125
A. Generalități	125
B. Litispendență	126
C. Litispendență și conexitate	131
XXIII. Măsuri provizorii și conservatorii	133
XXIV. Recunoaștere și executare	137
A. Generalități	137
B. Noțiunea de decizie	137
C. Recunoaștere	138
XXV. Motivele refuzului de recunoaștere	139
A. Generalități	139
B. Rezerva ordinii publice	139
C. Protecția pârâtului lipsă	142
D. Motive de refuz de recunoaștere. Decizie ireconciliabilă cu o decizie dată în statul solicitat	151
XXVI. Recunoaștere. Recurs ordinar în statul de origine	153
XXVII. Executare	154
A. Generalități	154
B. Executare. Autorizație de executare	155
C. Cerere de emitere a autorizației de executare	156
D. Termenul de recurs împotriva autorizației de executare	156
E. Recurs împotriva autorizației de executare	158

F. Amânarea adoptării deciziei condiționat de constituirea unei garanții	160
G. Măsuri asigurătorii	162
H. Recurs împotriva refuzului de autorizare a executării	163
I. Cerere pentru autorizarea executării. Autorizare de executare parțială	164
J. Executare. acte necesare	165
K. Executarea actelor autentice	165
XXVIII. Dispoziții tranzitorii	166
XXIX. Interacțiunea cu alte convenții	168
XXX. Convenții în materii specifice	169
XXXI. Protocol al Convenției. Dispoziții speciale pentru Luxemburg	171
XXXII. Dispoziții speciale aplicabile procedurilor penale și sentințelor date în materie civilă de către jurisdicțiile represive	172
XXXIII. Transmiterea actelor judiciare și extrajudiciare	173
XXXIV. Protocol privind interpretarea dată de către Curtea de Justiție	174
XXXV. Competența Curții pentru interpretarea Convenției.....	175
XXXVI. Jurisdicții care pot sesiza Curtea cu titlu prejudicial	179
XXXVII. Aderarea a noi State membre la Convenție. Convenția de aderare din 26 mai 1989.....	181

Laura ANDREI

Laura RADU

Jurisprudența relevantă CEJ privind cooperarea judiciară în materie civilă

Universul Juridic
București
-2010-

P A R T E A I
COOPERAREA JUDICIARĂ
ÎN MATERIE CIVILĂ

I. GENERALITĂȚI

1. State membre. Obligații. Obligații de cooperare. Obligațiile unei jurisdicții naționale de înlăturare a unor reguli interne de procedură în scopul reexaminării unei hotărâri judecătorești pronunțate ce se bucură de autoritate de lucru judecat. Absență

Principiul de cooperare care decurge din art. 10 CE nu impune unei jurisdicții naționale să înlătore unele reguli interne de procedură în scopul reexaminării unei hotărâri judecătorești pronunțate, intrată în puterea lucrului judecat, și să o anuleze, atunci când aceasta pare a fi contrară dreptului comunitar.

Hotărârile judecătorești devenite definitive, după epuizarea căilor de atac disponibile sau după expirarea termenelor prevăzute pentru exercitarea acestora, nu mai trebuie repuse în discuție, atât pentru garantarea stabilității raporturilor juridice, cât și a unei bune administrări a justiției.

**Hotărârea din 16 martie 2006, Kapferer (C-234/04)
(conform pct. 20 și dispozitivului)**

II. COMUNICARE ȘI NOTIFICARE

1. Cooperarea juridică în materie civilă. Comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare. Regulamentul nr. 1348/2000. Lipsa de previziune în reglementarea consecințelor unor anumite fapte. Aplicarea dreptului național. Condiții. Respectarea principiilor de echivalență și de eficacitate. Impact

În absența dispozițiilor comunitare, revine ordinii juridice interne a fiecărui stat membru de a reglementa modalitățile procedurale de exercitare a cererilor în justiție și a căilor de atac privind drepturi ce țin de efectul direct al dreptului comunitar.

Totuși, aceste modalități trebuie să fie echivalente cu cele disponibile pentru punerea în aplicare a dreptului intern (principiul echivalenței) și nu trebuie să facă imposibilă în practică exercitarea drepturilor conferite de legea comunitară (principiul eficacității). Mijloacele juridice interne vor fi aplicate doar în măsura în care acestea nu pun în discuție rațiunea de a fi și finalitatea Regulamentului.

Rezultă că, atunci când Regulamentul nr. 1348/2000 privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială nu reglementează anumite aspecte, judecătorul național are datoria de a aplica, în principiu, dreptul său național, având grijă să asigure eficiența deplină a dreptului comunitar.

Aceasta înseamnă că, în cazul unui conflict de norme, primează norma comunitară, ce trebuie aplicată cu prioritate față de norma națională; iar dacă este cazul, norma națională, elaborată în considerarea unei situații exclusiv internă, va fi aplicată situației transfrontaliere deduse judecătii.

Hotărârea din 8 noiembrie 2005, Leffler (C-443/03)
(conform pct. 49-51)

2. Cooperare judiciară în materie civilă. Trimitere preliminară. Competența Curții. Noțiunea „litigiu”. Regulamentul nr. 1348/2000. Notificarea și comunicarea actelor extrajudiciare în lipsa unei acțiuni judiciare. Act notarial

Se poate considera că grefierul unei instanțe dintr-un stat membru, sesizat cu o cerere de notificare sau de comunicare a unor acte judiciare sau extrajudiciare în temeiul Regulamentului nr. 1348/2000, acționează în calitate de autoritate administrativă fără a trebui ca, în același timp, să soluționeze un litigiu, însă nu este

întâlnită aceeași ipoteză în cazul unei instanțe chemate să se pronunțe asupra acțiunii formulate împotriva refuzului acestui grefier de a proceda la notificarea sau la comunicarea solicitată.

Obiectul unei asemenea acțiuni este anularea refuzului menționat în legătură cu care se pretinde că aduce atingere unui drept al solicitantului, acela de a obține notificarea sau comunicarea anumitor acte în modalitățile prevăzute de Regulamentul nr. 1348/2000. Astfel, instanța de trimitere este sesizată cu un litigiu și exercită o funcție jurisdicțională.

Deși grefierul face parte din structura organizațională a instanței de trimitere, concluzia prezentată mai sus nu este afectată, deoarece procedura respectivă urmărește anularea unui act despre care se pretinde că aduce atingere unui drept al solicitantului.

Notificarea și comunicarea unui act notarial în lipsa unei acțiuni judiciare intră în domeniul de aplicare a Regulamentului nr. 1348/2000, cooperarea judiciară menționată la art. 65 CE și de Regulamentul anterior menționat neputându-se limita doar la acțiunile judiciare, ci se poate manifesta și în lipsa unei asemenea acțiuni, în măsura în care cooperarea menționată are o incidență transfrontalieră și este necesară pentru buna funcționare a pieței interne.

Această sferă lărgită a noțiunii de act extrajudiciar nu riscă să impună sarcini excesive în ceea ce privește resursele instanțelor naționale, cât timp potrivit art. 2 alin. 1 și 2 din Regulamentul nr. 1348/2000 statele membre pot desemna alte autorități decât aceste instanțe ca autorități de origine sau de destinație pentru notificare și comunicare, și cât timp art. 14 din același Regulament autorizează statele membre să efectueze notificarea sau comunicarea direct prin poștă persoanelor care au reședința într-un alt stat membru. Potrivit art. 16 din Regulament, aceste două dispoziții sunt aplicabile notificării sau comunicării actelor extrajudiciare.

Cauza C-14/08, Roda Golf & Beach Resort SL
(conform pct. 37-40, 55, 56 și 59-61)

3. Cooperarea judiciară în materie civilă. Comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare. Regulamentul nr. 1348/2000. Notificarea unui act redactat într-o altă limbă decât limba oficială a statului membru solicitat sau într-o limbă a statului membru de origine, înțeleasă de destinatar. Posibilitatea de remediere a acestei situații prin transmiterea unei traduceri. Modalități. Aplicarea dreptului național. Condiții

Art. 8 din Regulamentul nr. 1348/2000, cu privire la notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială, trebuie interpretat în sensul că, atunci când destinatarul unui act l-a refuzat pe motivul că nu este redactat într-una din limbile oficiale ale statului membru solicitat sau în limba statului membru de origine, înțeleasă de destinatar,

expeditorul poate remedia această situație transmițând traducerea actului conform modalităților prevăzute de Regulament și cu minimum de întârziere.

Pentru a rezolva aspectele neprevăzute de Regulament, depinde de judecătorul național să aplice dreptul procesual național, veghind în același timp la asigurarea deplinei eficiențe a acestui Regulament, pentru respectarea finalității acestuia.

Hotărârea din 8 noiembrie 2005, Leffler (C-443/03)
(conform pct. 53, 71 și dispozitivului 1-2)

4. Cooperarea judiciară în materie civilă. Comunicarea și notificarea actelor judiciare și extrajudiciare. Regulamentul nr. 1348/2000. Ierarhia între mijlocul de comunicare prin intermediul unei autorități desemnate conform art. 2 din Regulament și mijlocul de comunicare prin poștă. Absență. Mod de calcul al termenului procedural funcție de îndeplinirea unei comunicări prin intermediul autorității desemnate și a unei comunicări prin poștă. Data primei comunicări valabile efectuate

Regulamentul nr. 1348/2000 privind notificarea și comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială în statele membre trebuie interpretat în sensul că acesta nu instituie nicio ierarhie între mijlocul de transmitere și comunicare prin intermediul autorității, prevăzută la art. 2, 4-11 și mijlocul de înștiințare prin poștă prevăzută la art. 14, astfel încât este posibilă comunicarea unui act judiciar prin oricare din cele două mijloace, ori prin recurgerea cumulativă la ambele.

Atât considerentele, cât și dispozițiile Regulamentului nu enunță decât un mijloc de transmitere și de notificare, utilizat în conformitate cu modalitățile sale, ceea ce ar putea conduce la concluzia că modul de notificare prin poștă este de rang inferior în raport cu mijlocul de înștiințare prin intermediul autorității desemnate.

Însă, ținând cont de spiritul și de finalitatea Regulamentului, care vizează garantarea îndeplinirii efective a comunicărilor și notificărilor actelor judiciare, respectând interesele legitime ale destinatarilor acestora, și având în vedere că toate mijloacele de înștiințare prevăzute de Regulament pot asigura, în principiu, respectarea acestor interese, dispozițiile se vor interpreta în sensul că se poate recurge la unul sau la celălalt, chiar simultan la două sau mai multe dintre aceste mijloace de înștiințare care, în lumina circumstanțelor cauzei, se dovedesc a fi cele mai oportune sau cele mai adecvate.

În consecință, în caz de cumul al mijloacelor de înștiințare prin intermediul autorității desemnate și de înștiințare prin intermediul poștei, pentru a se determina, în raport cu destinatarul, momentul de la care începe să curgă termenul

procedural privind îndeplinirea unei notificări, se va avea în vedere data primei notificări valabil efectuate.

În scopul de a nu goli de conținut dispozițiile Regulamentului care reglementează aceste modalități de comunicare, toate consecințele juridice legate de îndeplinirea valabilă a uneia dintre acestea trebuie luate în calcul, independent de rezultatul ulterior al unei alte forme de înștiințare.

Mai mult, Regulamentul urmărește transmiterea rapidă a actelor judiciare în vederea comunicării sau notificării și pregătirii desfășurării procedurilor judiciare.

Or, dacă în vederea reducerii duratei procedurii judiciare, prima comunicare a actului în discuție este considerată valabilă, destinatarul celei din urmă comunicări este ținut să acționeze în justiție mai curând, astfel încât jurisdicția competentă să poată adopta o decizie într-un interval de timp cât mai scurt.

**Hotărârea din 9 februarie 2006, Plumex (C-473/04)
(conform pct. 20-21, 28-32 și dispozitivului)**

III. COMPETENȚĂ JUDICIARĂ. RECUNOAȘTEREA ȘI EXECUTAREA HOTĂRĂRILOR JUDECĂTOREȘTI – ÎN MATERIE CIVILĂ ȘI COMERCIALĂ

- 1. Cooperarea judiciară în materie civilă. Competență judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială. Regulamentul nr. 44/2001. Competențe speciale. Pluralitatea pârâților. Acțiune îndreptată împotriva unui pârât domiciliat într-un stat membru al jurisdicției competente și a unui copârât domiciliat într-un alt stat membru, inadmisibilă în ceea ce-l privește pe primul pârât pe baza unei reglementări naționale. Lipsa incidenței art. 6 pct. 1 din Regulament**

Art. 6 pct. 1 din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială, trebuie interpretat în sensul că: această dispoziție poate fi invocată în cadrul unei acțiuni intentate într-un stat membru împotriva a doi pârâți, dintre care unul domiciliat în acest stat și a unui copârât domiciliat într-un alt stat membru, chiar dacă acțiunea este considerată, încă de la introducerea sa, ca inadmisibilă în privința primului pârât, în baza unei reglementări interne, asemănător regulii care exclude cererile individuale ale creditorilor contra unui debitor falit.

Dispoziția menționată nu trimite expres la aplicarea regulilor interne, nici nu conține vreo condiție conform căreia ar fi necesar ca o cerere îndreptată împotriva mai multor pârâți să fie admisibilă din momentul introducerii sale, în privința fiecăruia dintre aceștia, în baza reglementării naționale.

Atâta timp cât această prevedere nu face parte din dispozițiile care prevăd expres aplicarea regulii interne, caz în care ar servi acesteia drept fundament juridic, norma înscrisă în art. 6 pct. 1 din Regulament nu ar putea fi interpretată astfel, decât dacă aplicarea sa poate depinde de efectele normelor naționale.

Cu atât mai mult, această dispoziție nu ar putea fi interpretată într-o manieră de natură să permită unui reclamant să formuleze o cerere împotriva mai multor pârâți cu unicul scop de a-l sustrage pe unul dintre aceștia jurisdicției statului membru în care acesta domiciliază.

**Hotărârea din 13 iulie 2006, Reisch Montage (C-103/05)
(conform pct. 27, 30-33 și dispozitivului)**

2. Cooperarea judiciară în materie civilă. Competență judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială. Regulamentul nr. 44/2001. Recunoașterea și executarea hotărârilor. Motive de refuz. Absența comunicării sau a notificării în timp util a actului introductiv al instanței către pârâtul lipsa. Excepție. Noțiunea de pârât lipsă „în măsură” să exercite un recurs împotriva deciziei. Noțiune. Cerința unei cunoașteri efective a conținutului hotărârii date în lipsă. Absența contestării comunicării sau a unei notificări în toate punctele obișnuite ale deciziei date în lipsa pârâtului

Art. 34 pct. 2 din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că un pârât nu ar putea fi „în măsură” să exercite un recurs împotriva unei decizii date în lipsa sa, contra sa, decât dacă el a luat efectiv la cunoștință conținutul acesteia, pe calea comunicării sau a notificării efectuate în timp util pentru a-i permite să se apere în fața judecătorului din statul de origine.

De fapt, posibilitatea pârâtului de a exercita un recurs efectiv cere ca el să poată lua la cunoștință motivele deciziei date în lipsa sa, pentru a le putea contesta în mod util, simpla cunoaștere a existenței unei decizii nu este suficientă în această privință.

Cu toate acestea, comunicarea sau notificarea obișnuită a deciziei date în lipsă, adică respectarea tuturor regulilor privind îndeplinirea acestor formalități, nu constituie o condiție necesară pentru ca pârâtul să fie considerat ca fiind în măsură să exercite un recurs.

În această privință, economia Regulamentului nr. 44/2001 nu cere să fie supusă comunicarea sau notificarea, unei hotărâri date în lipsă, unor condiții mai stricte decât cele prevăzute în ceea ce privește comunicarea sau notificarea unui act introductiv al instanței.

De fapt, în aceeași măsură comunicarea sau notificarea actului introductiv al instanței și a hotărârii date în lipsă, intervenite în timp util și în modalitatea în care pârâtul să se poată apăra, îi conferă acestuia din urmă posibilitatea de a veghea la respectarea drepturilor sale în fața judecătorului din statul de origine.

Or, în ceea ce privește actul introductiv al instanței, art. 34 pct. 2 din Regulamentul nr. 44/2001 suprimă condiția necesară de continuitate formală enunțată de art. 27 pct. 2 din Convenția de la Bruxelles.

De aici rezultă că o simplă neregularitate formală, care nu afectează dreptul la apărare, nu ar fi suficientă pentru a înlătura aplicarea excepției, sub motiv că justifică lipsa recunoașterii sau a executării.

Hotărârea din 14 decembrie 2006, ASML (C-283/05)
(conform pct. 34-35, 41, 43-47, 49 și dispozitivului)

3. Regulamentul CE nr. 44/2001. Competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Regulamentul nr. 44/2001. Recunoașterea și executarea hotărârilor. Motive de refuz. Lipsa comunicării sau a notificării în timp util a actului de sesizare a instanței pârâtului care nu s-a înfățișat. Absență

Recunoașterea sau executarea unei hotărâri pronunțate în lipsă nu poate fi refuzată în temeiul art. 34 pct. 2 din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială în cazul în care pârâtul a avut posibilitatea să introducă o cale de atac împotriva hotărârii pronunțate în lipsă, iar în cadrul căii de atac a avut posibilitatea să susțină că actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu i-a fost comunicat sau notificat în timp util și într-o manieră care să îi permită să își pregătească apărarea.

Spre deosebire de dispoziția echivalentă conținută de art. 27 pct. 2 din Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, art. 34 pct. 2 anterior menționat nu impune în mod necesar conformitatea cu legea a comunicării sau notificării actului de sesizare a instanței, ci mai degrabă respectarea efectivă a dreptului la apărare.

O hotărâre pronunțată în lipsă, în baza unui act de sesizare a instanței care nu a fost comunicat pârâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-o manieră care să îi permită acestuia să își pregătească apărarea, trebuie recunoscută dacă acesta din urmă nu a exercitat o cale de atac împotriva hotărârii respective atunci când a avut posibilitatea să o facă.

Cu atât mai mult, dreptul la apărare este respectat în cazul în care pârâtul a introdus efectiv o cale de atac împotriva hotărârii pronunțate în lipsă, iar în cadrul acestei căi de atac a avut posibilitatea să susțină că actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu i-a fost comunicat sau notificat în timp util și într-o manieră care să îi permită să își pregătească apărarea.

Cauza C-420/07, Meletis Apostolides c. David Charles Orams și Linda Elizabeth Orams (conform pct. 75-78 și 80 și dispozitivului 4)

4. Cooperare judiciară în materie civilă. Competență judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Regulamentul nr. 44/2001. Competențe speciale. Tribunalul de la locul executării obligației contractuale care sta la baza cererii. Contract de vânzare de mărfuri. Definiție autonomă a locului executării

Norma de competență specială în materie contractuală care figurează la art. 5, pct. 1 din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, răspunde unui obiectiv de

proximitate și este motivată de legătura instanței de la locul executării efective cu situația de fapt.

În aplicarea normei menționate, pârâtul poate fi atras în fața tribunalului din locul unde obligația contractuală a fost sau ar fi trebuit să fie executată, având în vedere legătura sa cu situația de fapt.

Regulamentul nr. 44/2001 definește într-o manieră autonomă această legătură directă între litigiu și instanțele sesizate, în cazul contractului de vânzare-cumpărare, locul executării fiind cel în care, conform contractului, bunurile au fost sau ar fi trebuit livrate.

Hotărârea din 3 mai 2007, Color Drack (C-386/05)
(conform pct. 22-25)

5. Cooperare judiciară în materie civilă. Competență judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Regulamentul nr. 44/2001. Competențe speciale. Tribunalul unui loc de executare a obligației contractuale care stă la baza cererii. Contract de vânzare de mărfuri. Mărfuri livrate în diferite locuri ale aceluiași stat membru. Competența instanței de la locul de livrare principală și, în lipsă, a oricăruia dintre locurile de livrare

Art. 5 pct. 1 lit. b) primul alineat din Regulamentul nr. 44/2001, privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, trebuie interpretat în sensul că această dispoziție este aplicabilă în caz de pluralitate a locurilor de livrare în același stat membru.

Această dispoziție urmărește să unifice normele conflictuale între jurisdicții și în consecință să stabilească în mod direct instanța competentă, fără a trimite la normele interne ale statelor membre, răspunzând în același timp obiectivelor de previzibilitate ale normelor de competență și de legătură între litigiu și instanța sesizată.

Totuși, această dispoziție nu conferă neapărat o competență concurentă oricărui tribunal în circumscripția căruia mărfurile au fost sau ar fi trebuit să fie livrate.

Definind în mod autonom drept „loc al executării” – locul unde obligația principală din contract trebuie executată, legiuitorul comunitar a înțeles să confere competență judiciară tribunalului de la locul executării pentru toate litigiile privind toate obligațiile contractuale și să determine o competență judiciară unică pentru toate cererile fondate pe contract.

Competența specială la care se referă dispoziția legală menționată are la bază existența unei legături strânse între contract și instanța sesizată cu soluționarea litigiului, în vederea unei bune desfășurări a procesului.

În ipoteza existenței unei pluralități a locurilor de livrare a mărfurilor, prin „loc de executare” se înțelege locul care asigură legătura cea mai strânsă între contract și instanța competentă.

Astfel, tribunalul competent pentru soluționarea tuturor cererilor întemeiate pe contractul de vânzare de mărfuri este cel în circumscripția căruia se află locul principal de livrare, determinat funcție de criteriile economice. Dacă un asemenea loc nu poate fi determinat, atunci rămâne la alegerea reclamantului să opteze pentru instanța competentă să soluționeze litigiul dintre el și pârât.

Hotărârea din 3 mai 2007, *Color Drack* (C-386/05)
(conform pct. 30-34, 37, 39-40, 42, 45 și dispozitivului)

6. Regulamentul CE nr. 44/2001. Competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Competențe speciale. Instanța de la locul de executare a obligației contractuale care formează obiectul cererii. Contract de prestări servicii. Transport aerian de persoane dintr-un stat membru cu destinația într-un alt stat membru. Cerere de compensații pentru anularea unui zbor întemeiată pe Regulamentul nr. 261/2004. Competența instanțelor de la locul de plecare sau de la locul de sosire, la alegerea reclamantului

Art. 5 pct. 1 lit. b) a doua liniuță din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui transport aerian de persoane dintr-un stat membru cu destinația într-un alt stat membru, efectuat în temeiul unui contract încheiat cu o singură companie aeriană, care este operatorul de transport efectiv, atunci când este formulată o cerere de compensații întemeiată pe contract și pe Regulamentul nr. 261/2004 de stabilire a unor norme comune în materie de compensare și de asistență a pasagerilor în eventualitatea refuzului la ambarcare și anulării sau întâzierii prelungite a zborurilor, instanța competentă este, la alegerea reclamantului, instanța în a cărei circumscripție se află locul de plecare sau locul de sosire a avionului, astfel cum aceste locuri sunt convenite în contractul respectiv.

Aceste locuri prezintă o legătură directă cu serviciile de înregistrare și îmbarcare a pasagerilor, primirea acestora la bordul avionului la locul decolării convenit în contractul de transport, plecarea aparatului la ora prevăzută, transportul pasagerilor și a bagajelor acestora de la locul de plecare la locul de sosire, deservirea pasagerilor în timpul zborului și debarcarea acestora în condiții de securitate la locul de aterizare, convenit și la ora convenită în contract.

Transporturile aeriene reprezintă prin natura lor servicii prestate în mod indivizibil și unitar de la locul de plecare la locul de sosire al avionului, nepunându-se identifica o parte distinctă a prestării care să constituie obligația principală și care să fie efectuată într-un loc anume determinat. Fiecare din aceste locuri este în legătură strânsă cu elementele materiale ale litigiului, ce se reflectă și în legătura dintre contract și instanța competentă, în acord cu obiectivele de proximitate și de

previzibilitate urmărite prin atragerea competenței la locul prestării serviciilor și prin determinarea unei competențe unice pentru toate pretențiile întemeiate pe un contract.

Cauza C-204/08, Peter Rehder c. Air Baltic Corporation
(conform pct. 37, 40-44 și 47 și dispozitivului)

7. Cooperare judiciară în materie civilă. Competență judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Regulamentul nr. 44/2001. Competențe speciale. Pluralitate de pârâți. Competența tribunalului unuia dintre copârâți. Condiție. Legătură de conexitate. Noțiune de conexitate

Art. 6 pct. 1 din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că această dispoziție poate fi aplicată, chiar dacă cererile formulate împotriva mai multor pârâți au fundamente juridice diferite.

Dacă identitatea temeiurilor juridice nu reprezintă în sine o condiție pentru aplicarea acestei norme, atunci se admite că, dacă pretențiile formulate sunt strâns legate între ele, reclamantul poate chema în judecată toți pârâții în fața instanței de la domiciliul oricărui dintre aceștia, pentru a se evita riscul pronunțării unor hotărâri contradictorii, în cazul judecării separate a cauzelor. Din această perspectivă, existența unui punct de vedere diferit în soluționarea litigiului nu este suficient pentru ca hotărârile pronunțate să fie considerate contradictorii.

Altfel, această dispoziție se aplică atunci când cererile formulate împotriva mai multor pârâți sunt depuse împreună la data introducerii pentru evitarea unor soluții ireconciliabile, în ipoteza judecării separate a cauzelor. Nu este însă necesar să se stabilească în mod distinct faptul că în acest mod se evită sustragerea unuia dintre pârâți competenței instanțelor statelor membre în care domiciliază.

Hotărârea din 11 octombrie 2007, Freeport (C-98/06)
(conform pct. 38-40, 47, 52, 54 și dispozitivului 1-2)

8. Cooperare judiciară în materie civilă. Competență judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Regulamentul nr. 44/2001. Competență în materie de asigurări. Acțiuni intentate contra societății de asigurare. Acțiune directă a persoanei lezate. Competența tribunalului de la locul de domiciliu al reclamantului

Trimiterea efectuată de art. 11 par. 2 din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și

comercială, la art. 9 par. 1 lit. b) trebuie interpretată în sensul că persoana lezată poate formula o acțiune directă contra societății de asigurare în fața instanței de la domiciliul reclamantului, dintr-un stat membru, atunci când o astfel de acțiune directă este posibilă, iar asigurătorul își are sediul pe teritoriul unui stat membru.

Este lărgită astfel sfera de aplicare a normei înscrisă la art. 9 par. 1 lit. b) din Regulament sub aspectul persoanelor care acționează împotriva asigurătorului, respectiv alte persoane decât cele care dețin polița de asigurare, asiguratul sau un beneficiar.

În caz contrar, în absența acestei prevederi, acțiunea directă a persoanei vătămate împotriva societății de asigurare, formulată în baza dreptului național, riscă să nu aibă șanse de succes.

Interpretarea menționată se bazează pe finalitatea Regulamentului, care vizează asigurarea unei protecții mai favorabile părților dezavantajate, decât o permit normele generale de competență stabilite de Regulamentul nr. 44/2001.

**Hotărârea din 13 decembrie 2007, FBTO Schadeverzekeringen (C-463/06)
(conform pct. 26, 28, 30-31 și dispozitivului)**

IV. COMPETENȚĂ JUDICIARĂ. RECUNOAȘTEREA ȘI EXECUTAREA HOTĂRĂRILOR ÎN MATERIE MATRIMONIALĂ ȘI DE RESPONSABILITATE PĂRINTEASCĂ

- 1. Cooperare judiciară în materie civilă. Competență, recunoaștere și executare a hotărârilor în materie matrimonială și în materie de responsabilitate părintească. Regulamentul nr. 2201/2003. Domeniu de aplicare. Noțiunea de „materii civile”. Decizia de preluare a responsabilității și de plasare a unui copil în afara familiei sale de origine. Decizie relevantă a dreptului public. Includere**

Art. 1 par. 1 din Regulamentul nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului nr. 1347/2000, așa cum a fost modificat de Regulamentul nr. 2116/2004, trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „materii civile” cuprinde, în sensul dispoziției din enunț, hotărârea prin care se dispune preluarea răspunderii părintești și plasarea unui copil în afara familiei sale de origine, într-o familie primitoare. Este necesar ca o asemenea hotărâre să fi fost adoptată cu respectarea normelor de drept public privind protecția copilului.

Noțiunea de „materii civile”, la care se referă dispoziția menționată, trebuie să formeze obiectul unei interpretări autonome.

Domeniul de aplicare a Regulamentului nr. 2201/2003 trebuie definit prin dreptul comunitar și nu prin sistemele de drept național, astfel încât să fie realizată o aplicare uniformă a normelor acestuia în vederea îndeplinirii obiectivelor urmărite între care se numără și asigurarea egalității de tratament pentru toți copiii vizați.

Potrivit considerentului nr. 5 din Regulament, un asemenea obiectiv este garantat în măsura în care hotărârile judecătorești pronunțate în materie de răspundere părintească se referă la aspecte ce cad sub incidența Regulamentului.

În conformitate cu art. 2 pct. 7 din Regulament, prin „răspundere părintească” se înțelege ansamblul drepturilor și obligațiilor conferite unei persoane fizice sau juridice în temeiul unei hotărâri judecătorești, al unui act cu putere de lege sau al unui acord în vigoare privind persoana sau bunurile unui copil.

Nu are relevanță, din această perspectivă, incidența asupra răspunderii părintești a vreunei măsuri de protecție din partea statului sau a vreunei decizii adoptată din inițiativa titularului dreptului de tutelă.

**Hotărârea din 27 noiembrie 2007, C-435/06
(conform pct. 46-50, 53 și dispozitivului 1)**

2. Cooperare judiciară în materie civilă. Competență, recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materie de responsabilitate părintească. Regulamentul nr. 2201/2003. Prioritate asupra unei reglementări naționale armonizate adoptată în cadrul cooperării nordice. Autoritatea judecătorului național și îndatoririle acestuia

Regulamentul nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materie de răspundere părintească, ce abrogă Regulamentul nr. 1347/2000 modificat de Regulamentul nr. 2116/2004, trebuie interpretat în sensul că un regulament național armonizat privind recunoașterea și executarea hotărârilor administrative de luare în custodie și de plasare a persoanelor, adoptat în cadrul cooperării nordice, nu poate fi aplicat unei decizii de luare în custodie a unui copil, ce ține de aplicarea Regulamentului nr. 2201/2003.

Cooperarea între statele nordice, în materie de recunoaștere și executare a hotărârilor administrative de luare în custodie și de plasare de persoane, nu este menționată între excepțiile limitativ enumerate în Regulamentul nr. 2201/2003.

Această interpretare nu este infirmată de Declarația comună nr. 28 privind cooperarea nordică, anexată la actul relativ la condițiile de aderare a Republicii Austria, Republicii Finlanda și Regatului Suediei și de adaptarea tratatelor pe care este fondată Uniunea Europeană.

Conform acestei Declarații, statele aderente la cooperarea nordică, membre ale Uniunii s-au angajat să respecte principiile ordinii juridice comunitare. În caz contrar, jurisdicția națională va avea obligația să aplice normele de drept comunitar, asigurându-le efect deplin.

Hotărârea din 27 noiembrie 2007, C-435/06
(conform pct. 61, 63-66 și dispozitivului 2)

3. Cooperare judiciară în materie civilă. Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești. Regulamentul nr. 2201/2003. Domeniul de aplicare în timp

Recunoașterea unei hotărâri de divorț pronunțate de o instanță a Republicii Ungare după data intrării în vigoare în Ungaria a Regulamentului nr. 1347/2000, dar înainte de data punerii în aplicare a Regulamentului nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului nr. 1347/2000, trebuia analizată în raport de prevederile art. 64 alin. 4 din Regulamentul nr. 2201/2003, deoarece declanșarea procedurii și pronunțarea hotărârii au avut loc în intervalul de timp definit prin această dispoziție.

Astfel, o asemenea hotărâre de divorț trebuie recunoscută în temeiul Regulamentului nr. 2201/2003 dacă normele de competență aplicate sunt conforme cu cele prevăzute fie de capitolul II din acesta sau din Regulamentul nr. 1347/2000, fie de o convenție în vigoare între statul membru de origine și statul membru solicitat, atunci când s-a intentat acțiunea.

Cauza C-168/08, Laszlo Hadady c. Csilla Marta Mesko,
căsătorită Hadady (conform pct. 27-29)

4. Cooperare judiciară în materie civilă. Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești. Regulamentul nr. 2201/2003. Competența în materie de divorț. Criterii alternative de competență prevăzute la art. 3 alin. 1 lit. a) și b)

În cazul în care fiecare soț are cetățenia aceluiași două state membre, art. 3 alin. 1 lit. b) din Regulamentul nr. 2201/2003 se opune înlăturării competenței instanțelor din unul dintre aceste state membre sub motiv că între reclamant și acest stat nu există alte elemente de legătură. Dimpotrivă, sunt competente față de textul articolului menționat instanțele din statele membre a căror cetățenie o dețin soții, existând posibilitatea sesizării, la alegere, a instanței care va soluționa litigiul.

Art. 3 alin. 1 lit. a) și b) conține criterii obiective alternative, fără a exista o ierarhie între criteriile de atribuire a competenței enunțate de dispoziția cuprinsă de textul din Regulament. De aceea este acceptată coexistența mai multor instanțe competente, fără a fi stabilită o ordonare a acestora în sistem cascadă.

De aceea, nu doar cetățenia trebuie luată în considerare ca și criteriu pentru punerea în aplicare a art. 3 alin. 1 lit. b), ci și alte criterii cum ar fi reședința obișnuită, fără să fie avută în vedere în privința persoanelor cu mai multe cetățenii o ierarhizare a criteriilor prin care se determină competența.

Cauza C-168/08, Laszlo Hadady c. Csilla Marta Mesko,
căsătorită Hadady (conform pct. 48-54 și dispozitivului 2)

5. Cooperare judiciară în materie civilă. Competență, recunoaștere și executare a hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materie de răspundere părintească. Regulamentul nr. 2201/2003. Competență în materie de divorț. Apărător, cetățean și rezident al unui stat terț. Aplicarea regulilor naționale de competență în

scopul determinării instanței. Capacitatea. Excludere în prezența unor reguli de competență generală a jurisdicției unui stat membru

Art. 6 și 7 din Regulamentul nr. 2201/2003 trebuie interpretate în sensul că, în cadrul unui proces de divorț, când un apărător nu are domiciliul obișnuit într-un stat membru și nu este cetățean al unui stat membru, instanțele unui stat membru nu pot soluționa o asemenea cerere pe baza dreptului lor național, dacă jurisdicțiile unui alt stat membru sunt competente conform art. 3 din Regulament.

Potrivit art. 7 par. 1 din Regulament, în fiecare stat membru, competența instanțelor este determinată de dreptul național, doar atunci când instanțele nu sunt competente conform art. 3 și 5 din Regulament. De altfel, potrivit art. 17 din Regulament, instanța judecătorească dintr-un stat membru sesizată cu o cauză pentru care nu este competentă conform Regulamentului, se va declara din oficiu incompetentă, dacă o altă instanță, dintr-un alt stat membru, este competentă.

Această interpretare nu este afectată de prevederile art. 6 din Regulament, deoarece nu are relevanță calitatea pârâtului, ci este important să se stabilească dacă o instanță a unui stat membru este competentă în baza art. 3-5 din Regulament, prevederi care urmăresc instituirea unor norme conflictuale uniforme în materie de divorț, pe fondul asigurării unei libere circulații ample, semnificative a persoanelor.

Regulamentul se aplică, de asemenea, persoanelor care provin din state terțe aflate în strânsă legătură cu teritoriul unuia din statele membre potrivit criteriilor de competență înscrise în Regulament, criterii ce au în vedere legătura strânsă între cel interesat și statul membru care exercită competența.

**Hotărârea din 29 noiembrie 2007, Sundelind Lopez (C-68/07)
(conform pct. 18-19, 21, 25-26, 28 și dispozitivului)**

V. PROCEDURI DE INSOLVABILITATE

- 1. Cooperare judiciară în materie civilă. Proceduri de insolvență. Regulamentul nr. 1346/2000. Aplicare în timp. Cerere de deschidere a procedurii de insolvență anterioară datei de intrare în vigoare a Regulamentului. Absența deciziei de deschidere la data intrării în vigoare. Aplicarea Regulamentului**

Art. 43 prima frază din Regulamentul nr. 1346/2000 privind procedurile de insolvență trebuie interpretat în sensul că Regulamentul menționat se aplică, chiar dacă cererea de deschidere a procedurii a fost formulată anterior datei de 31 mai 2002. Relevantă este data deciziei de deschidere a procedurii, care trebuie să fie ulterioară datei de 31 mai 2002, pentru a face Regulamentul aplicabil.

Hotărârea din 17 ianuarie 2006, Staubitz – Schreiber (C-1/04)
(conform pct. 21)

- 2. Cooperare judiciară în materie civilă. Proceduri de insolvență. Regulamentul nr. 1346/2000. Competență internațională pentru deschiderea procedurii de insolvență. Jurisdicția Statului membru al centrului intereselor debitorului la data cererii de deschidere a procedurii. Schimbarea centrului principal de interese al debitorului într-un alt stat membru anterior pronunțării deciziei de deschidere a procedurii. Lipsa incidenței**

Art. 3 par. 1 din Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretat în sensul că jurisdicția Statului Membru pe teritoriul căruia este situat centrul intereselor principale ale debitorului în momentul introducerii cererii de deschidere a procedurii rămâne competentă să deschidă procedura atunci când debitorul își deplasează centrul intereselor principale pe teritoriul altui Stat Membru după introducerea cererii, dar înainte de declanșarea procedurii.

Hotărârea din 17 ianuarie 2006, Staubitz – Schreiber (C-1/04)
(conform pct. 29)